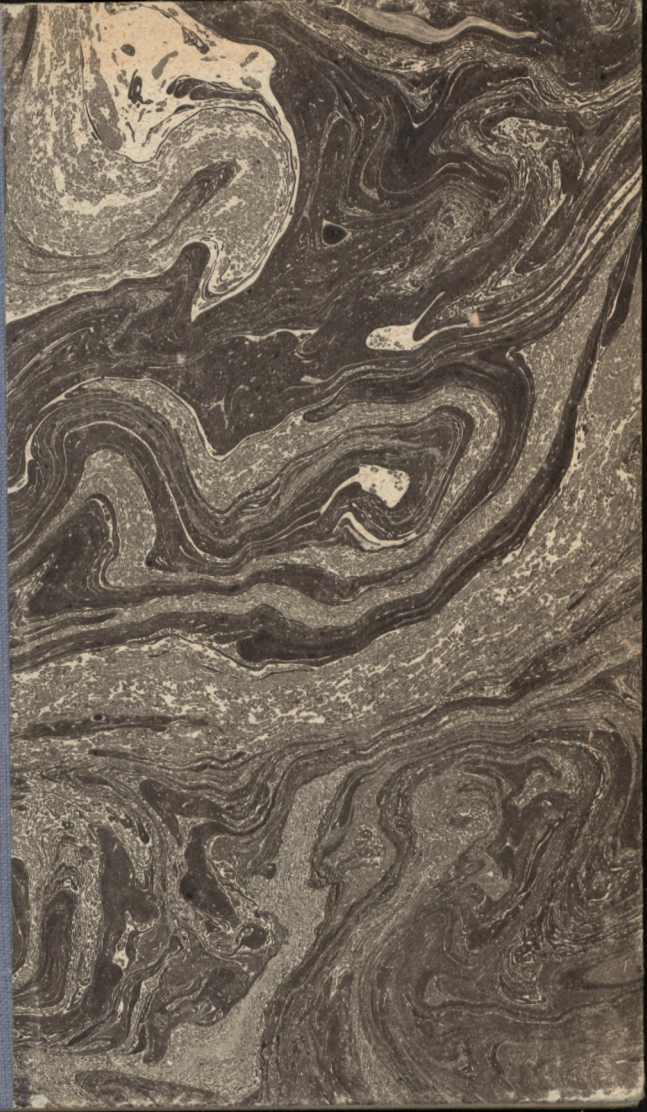
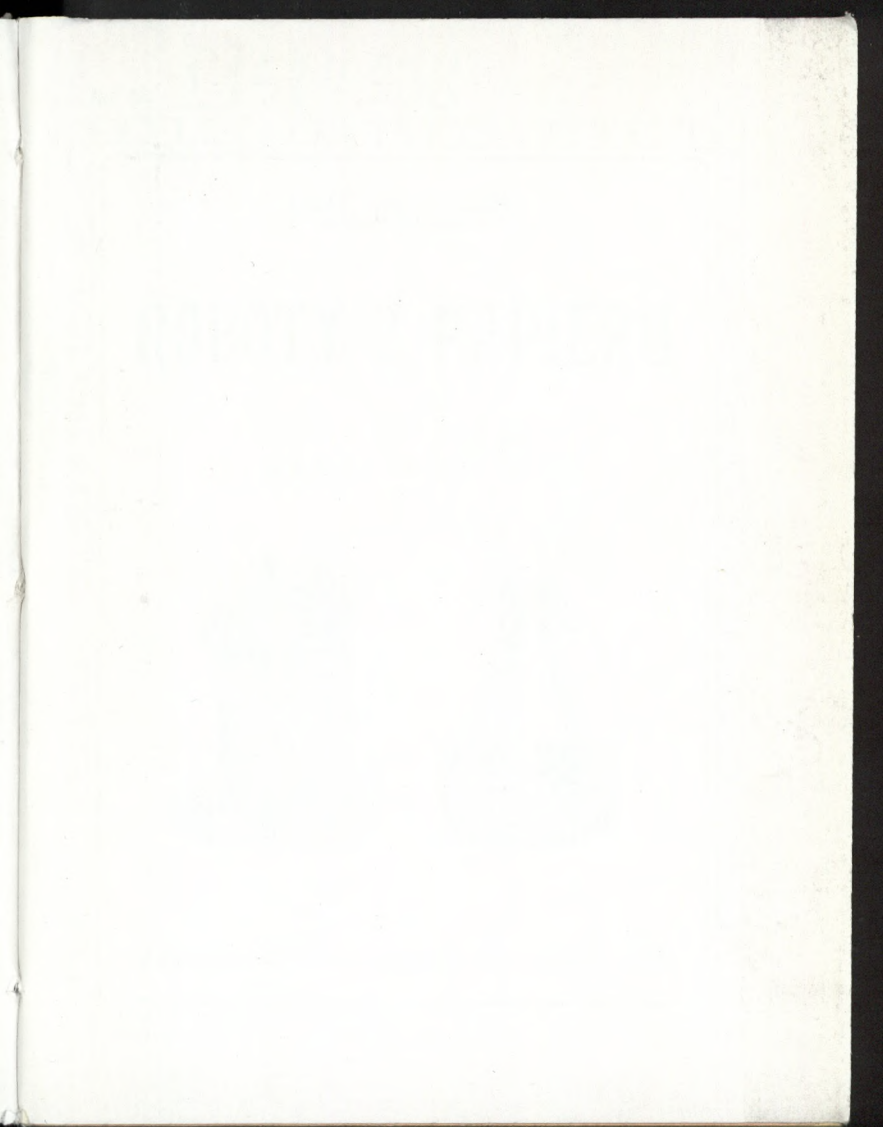

1574958

№ 34

I 1574.958

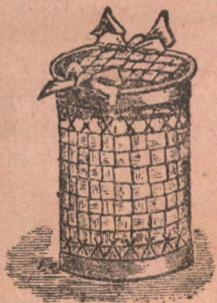
MOJE KSIĄŻECZKI

26

ROBOTY Z PAPIERU

ZEBRAŁA I UCZOŹYŁA DLA DZIECI

MARJA WERYHO

WYDAWNICTWO M. ARCTA W WARSZAWIE

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001017775715

BN
10000WA
11.574.958

225

MARJA WERYHO.

ROBOTY Z PAPIERU.

W książce niniejszej znajdziecie, dzieci, wskazówki, w jaki sposób można przyrządzić zabawki z materiału, który mamy zawsze pod ręką, to jest z papieru, tektury, biletów wizytowych, pocztówek, bibuły, pudełek tekturowych i t. p.

Zabawki te będą wprawdzie brzydsze od tych, które wam rodzice kupują w sklepach, ale jestem pewna, że będą wam one miłsze, niż wszystkie inne, po pierwsze dlatego, żeście je zrobiły same, powtóre dlatego, że możecie je dowoli przerabiać i urozmaicać. Zabawki te mają jeszcze i tę zaletę, że możecie je dowolnie oddawać innym, ponieważ zrobiliście je same i stały się one waszą własnością, którą możecie rozporządzać.

W miarę tego, jak zaczniecie fabrykować zabawki—coraz to nowe pomysły przychodząc wam będą do głowy, i wreszcie nawet bez pomocy tej książki potrafcie przyrządzić sobie cały sklep najrozmaitszych rzeczy.

Przyrządów do owych robót nie potrzeba zbyt wiele, i wszystkie na pewno znaleźć można w każdym

dziecinnym pokoju. A więc: zwyczajny ołówek czarny, ołówki kolorowe lub pudełka z farbami, pędzelek, lak, scyzoryk, nożyczki, grube nici, gruba igła, szpilki, drut, centymetr, czy łokieć, pióro i atrament. Do sklejanania papieru używać radzę gumy arabskiej, do tektury lub grubego papieru — klajstru z mąki.

Klajster przyrządza się w sposób następujący: do łyżki mąki kartoflanej wlać dwie łyżki zimnej wody i rozmieszać. W osobnym garnuszku zagotować wody i wlać w nią rozrobione ciasto, mieszając wodę cały czas łyżką lub patyczkiem. Tym sposobem powinniśmy otrzymać klajster zupełnie szklisty, gdyby zaś nie był przezroczysty, należy postawić go na ogniu i jeszcze jakiś czas mieszać.

Trzeba mieć również cienki gałganek do obciera-
nia rąk, lub kleju, a także deseczkę drewnianą, którą
kładziemy przed sobą, ażeby móc bezpiecznie ciąć
scyzorykiem, nie niszcząc stołu. W braku deseczki
możemy użyć grubej tektury. Dobrze jest pamię-
tać o tem, aby zawsze przed rozpoczęciem roboty
rozłożyć na stole gazetę, żeby unikać plam i rozrzu-
cania śmieci po stole. Radziłabym także moim mło-
dym pracownikom zaopatrzyć się w duże pudło, do
którego będziecie zbierali stare korki od butelek, pu-
dełka od zapalek, nadpalone zapalaki, stare karty wi-
zytowe i pocztowe, żołądźcie, kasztany, mech, łupiny
od orzechów włoskich, sznurki, stare okładki i t. p.
rzeczy.

Wszystko to przyda wam się wielce, o czem prze-
konacie się przy tej robocie.

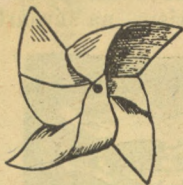
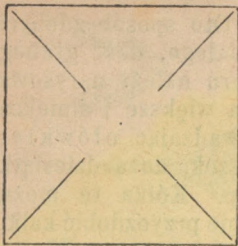
A teraz życzę wam powodzenia w robocie i w no-
wych pomysłach.

Marja Weryho.

1. Wiatraczek.

Bierze się kwadrat papieru i nacina się go podług przekątnej, jak jest wskazane na obrazku. Jedną z dwóch części przeciętego rogu przymocowuje się szpilką do środka poprzecinanego kwadratu; tak samo robi się z rogiem drugim, trzecim i czwartym.

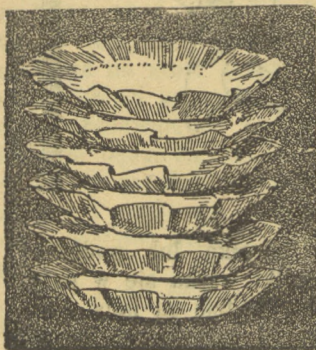
Na szpilkę nawleka się perełkę lub podłużny szklany paciorek, i koniec szpilki wtyka się w patyczek. Wiatraczek poruszać się będzie za lada dmuchnięciem, a nawet przy bieganii, gdy się go trzyma przed sobą.

2. Serwis dla lalek.

Zapewne niejedna z dziewczynek urządza balik dla swych lalek i nieraz jest w kłopotcie, na czem im

podają przysposobione przysmaki. Oto sposób zdobycia taniego serwisu: na ćwiartce białego, dość grubego

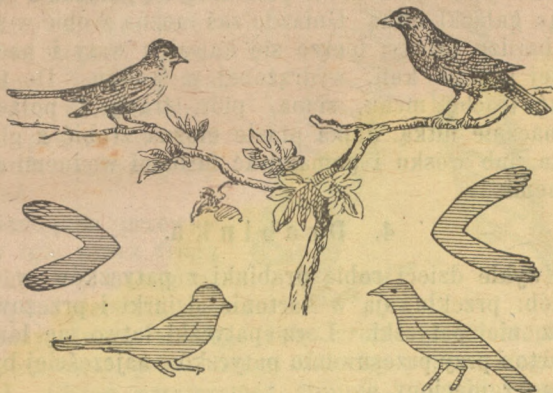
papieru należy narysować kółka większe i mniejsze, prowadząc ołówkiem kieliszek, dużą dziesiątkę i t. p. Kółka te można pięknie przyozdobić kalkomanją, lub też rysując na nich listki i kwiaty, jak to widzimy na rycinie, wreszcie można dać dokoła obwódki kolorowe. Gdy każde kółko jest należycie ozdobione, wycina się je

kolejno, zagina brzegi w karby, jak to również rysunek wskazuje, i oto mamy piękne talerzyki i półmiski, gotowe do użycia.

3. Ptaszki.

Obrazek przedstawia dwa ptaszki, siedzące na gałązce: sikorę i szpaka. Pod spodem są wzory, podług których można wyciąć z kartonu (biletu) owe ptaszki: wzór ptaka bez skrzydeł i samo skrzydło bez ptaka.

Wyciąwszy z papieru skrzydła, należy je przewlec przez zrobione w ptaszku nacięcie, następnie trzeba skrzydła ponacinać, ażeby lepiej naśladowały pióra.

Wzór ten jest jedynie wskazówką, jak należy wycinać ptaszki na nim są bowiem bardzo małe. Można jednak z atlasów zoologicznych przekalkować mnóstwo innych ptaków i wyciąć w ten sam sposób okazy znacznie większe.

Pod spodem skrzydeł można przewlec nitkę i pociągając nią, będziemy jednocześnie poruszali skrzydłami.

Ptaki owe możemy pomalować odpowiednimi farbami, porobić im nóżki i przylepić do jakiegokolwiek gałązki, którą łatwo znajdziemy w ogrodzie lub lesie. Gałązkę można ozdobić liśćmi, wyciąwszy je z zielonego papieru.

Jeżeli kto ma sposobność dostania z lasu gałązek świerkowych, niech zrobi podstawę do gniazdka, szepiając gałązki nitką. Gniazdo zaś można zrobić w sposób bardzo prosty: bierze się kawałek waty i nadaje się jej kształt kuli, wydrążonej w środku. Do tego dodać trochę mchu, siana, piór, trawy i połączyć nieznacznie nitką. Jajka ptasie można zrobić z gliny, ciasta, lub wosku i pomalować farbami wodnymi albo olejnymi.

4. Drabinka.

Zwykle dzieci robią drabinki z patyczków w ten sposób: przekłuwają w kartonie dziurki i przesuwają przez nie patyczki. Lecz patyczki łatwo się łamią, a karton przy przesuwaniu patyczków najczęściej bywa mocno zgnieciony.

Można jednak uniknąć tych niedogodności, robiąc drabinkę z brystolu w następujący sposób: wycinamy 4 wąskie paski dowolnej wielkości z brystolu, albo tektury i końce ich zaokrąglamy.

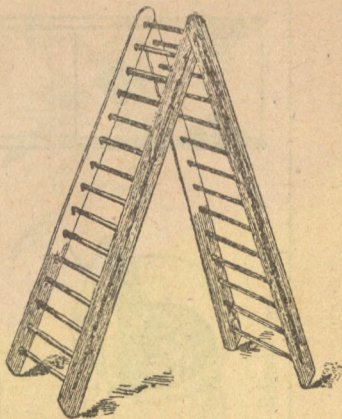
Przy pomocy szydła przekłuwamy w jednym pasku dziurki w równej od siebie odległości, następnie bierzemy drugi pasek, kładziemy go pod spód pierwszego i wsuwamy szydło w dziurki już zrobione.

Na pasku, leżącym pod spodem, oznaczyliśmy tym sposobem nakłucia, w których teraz porobimy dziurki. Tak samo postępujemy z paskiem trzecim i czwartym.

Bierzemy następnie zwyczajną słomę i krajemy ją na równe kawałki. Teraz możemy przystąpić do robienia drabinki. — Nawlekamy więc igłę włóczką i przewlekamy ją przez pierwszą dziurkę paska; na włóczkę nawlekamy słomę, która służy za stopień, i przewlekamy igłę przez pierwszą dziurkę drugiego paska. W taki sposób otrzymujemy stopień.

Następnie przewlekamy igłę przez drugą dziurkę, t. j. następną, leżącą nad pierwszą, nawlekamy drugą słomkę, żeby zrobić drugi stopień, i przesuwamy przez drugą dziurkę paska drugiego i t. d. Chcąc przytrzymać stopnie mocniej, można przewlekać je włóczką po raz drugi.

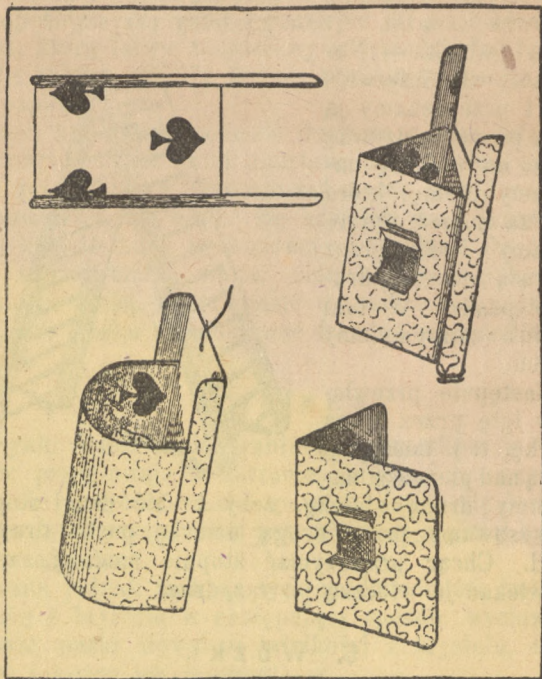

5. W ó z k i.

Wózek można łatwo zrobić ze starych kart.

W tym celu bierzemy kartę i zaginamy jej dłuższe boki. Następnie bierzemy drugą kartę, przeginamy ją lekko na długość i wkładamy w pierwszą kartę, której

zagięte brzegi utrzymują w zupełności drugą kartę. Wózek ów można ciągnąć za sznurek, który należy zrecznie przywiązać. Można też drugą kartę przegiąć

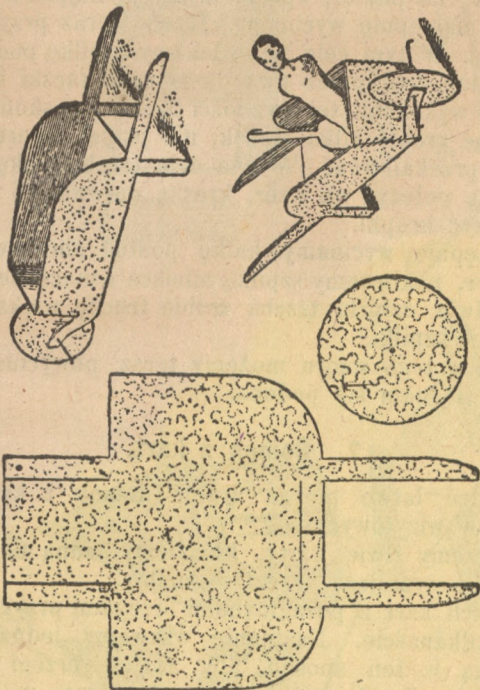

przez pół i wyciąć w niej okienko, jak to widzimy na rysunku. Jest to więc bardzo prosta zabawka, a ma tę zaletę, że da się ciągnąć po ziemi, lub po stole bez przewracania i może być dobrą rozrywką dla małych dzieci.

6. Taczki.

Bierze się kawałek brystolu, papieru aktowego, lub kartę i wycina się taczkę według poniżej poda-

Robota taczek.

nego wzoru; następnie przecina się ją w miejscu, gdzie są oznaczone grube kreski, i zagina się dwa boki i ściankę tylną do góry. W miejscach, oznaczonych

kropkami, robi się dziurki i zeszywa się nićmi, lub włóczką.

Następnie trzeba zrobić koło. Kładziemy więc dużą dziesiątkę na papier, oprowadzamy ją najpierw ołówkiem, a następnie wycinamy. Trzeba teraz przymocować koła. W tym celu przewlekamy szpilkę podwójną, cienką, lub drut przez dwa paski ztyłu taczki i przez koło. Po wykonaniu tej czynności taczka jest skończoną.

Chcąc zrobić kilka tacek, nie psując wzoru, można go przekalkować. W tym celu trzeba kalkę przezroczystą położyć na wzór, kreską oprowadzić brzegi i oznaczyć kropki.

Następnie wycinamy kalkę podług obrysowanych konturów, nakłuwamy szpilką miejsce oznaczone kropkami; dwie dziurki trzeba zrobić trochę większe dla drutu lub szpilki.

Podług tego wzoru możemy teraz powycinać tyle tacek, ile nam się podoba.

7. Domek z kart.

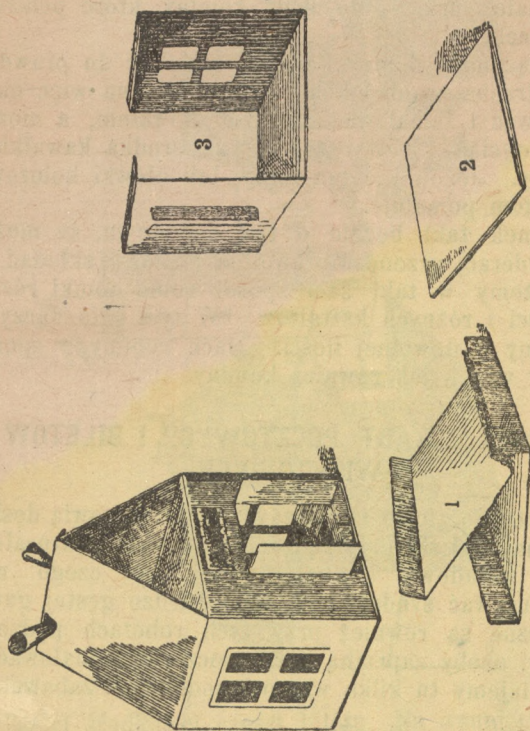
Bardzo łatwo można zrobić domek z kart, lub z biletów wizytowych.

Bierzemy dwie karty, kładziemy jedną na drugą nakrzyż i wystające brzegi zaginamy.

Takich kart z pozaginanymi brzegami przygotowujemy kilkanaście. Następnie wsuwamy jedną kartę w drugą w ten sposób, aby zagięte brzegi weszły w środek (fig. 1). Otrzymamy kwadrat, w którym z każdej strony znajdują się wąskie otwory (fig. 2). Taki podwójny kwadrat będzie zastępował podłogę, drugi, taki sam — sufit.

Teraz robimy ściany: takie same karty z zagię-
temi brzegami wsuwamy z jednej strony w ową po-

Domek z kart.

długę, z drugiej w kwadrat, tworzący sufit. Otrzymujemy
sześcian.

Dach otrzymamy, gdy dwie zagięte karty włożymy w szpary wierzchniej ścianki sześcianu. W dachu tym przekłuwamy nożyczkami dwie dziurki i wsuwamy w nie dwie małe rurki — to będą kominy, które podtrzymują dach.

Chcąc mieć domek bardziej podobny do prawdziwego, trzeba zrobić okna i drzwi. Można więc okna wyrysować i zamalować czarnym ołówkiem, a można także wyciąć szyby i zakleić ze środka kawałkiem żelatyny. Jeżeli kto ma farby, lub ołówki kolorowe, niech dom pomaluje.

Domek taki będzie o tyle dogodnym, że można go rozbierać, przenosić dowolnie i znowu składać.

Możemy w taki sam sposób robić domki różnej wielkości i różnych kształtów. W tym celu łączymy sześciany w dowolnej ilości. Dach robimy w sposób podany wyżej, jak również kominy.

ROBOTY Z KART POCZTOWYCH I BILETÓW WIZYTOWYCH.

Karty pocztowe i bilety wizytowe stanowią doskonały materiał do przyrządzania zabawek. Naturalnie, części składowe trzeba sklejać, do czego najlepiej używać syndetikonu, albo bardzo gęstej gumy. Konieczne są również przy tych robotach pędzelek i farby, ażeby zapisaną kartę pocztową zamalować.

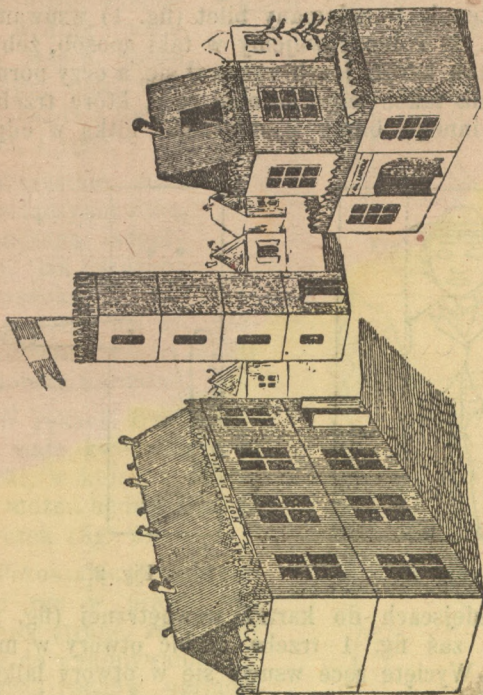
Podajemy tu kilka wzorów podobnych zabawek.

8. Żywy obrazek.

Prostemi linjami rysujemy lalkę na środku biletu wizytowego. Zamiast oczów i ust nacinamy otworki

(fig. 1). Niezarysowane części biletu lekko nacinamy i załamujemy, ażeby w środek można wsunąć pasek

Domki z kart pocztowych.

wielkości środkowej części biletu. Na wsuniętym pa-
sku rysujemy atramentem czarne kropki w miejscu,
gdzie mają być oczy (fig. 2); w miejscu, gdzie jest

otwór, mający oznaczać usta, wycinamy język w formie łuku (zamalowany na czerwono), który trzeba wsunąć w otwór ust lalki (fig. 1).

Następnie w załamany bilet (fig. 1) wsuwamy pasek (fig. 2) i dopasowujemy w taki sposób, żeby przy poruszaniu kartki język wysuwał się, a oczy poruszały.

Można także lalce dorobić ręce, które trzeba wyciąć z innego biletu i przyczepić nitką w odpowie-

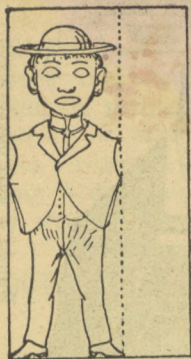

Fig. 1.

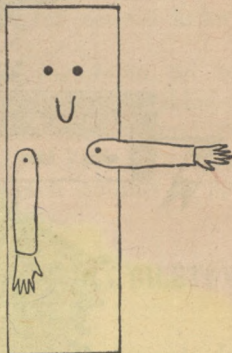

Fig. 2.

dnich miejscach do kartki wewnętrznej (fig. 2); na obrazku zaś fig. 1 trzeba zrobić otwory w miejscu ramion. Wycięte ręce wsuwa się w otwory lalki.

■ Bardzo łatwo można ożywić całość, gdy się ma farby, albo kolorowe ołówki. Wówczas można lalkę wymalować, nadając odpowiednie kolory jej ubraniu, włosom i twarzy. Od pomysłowości i gustu zależy, aby lalka wyglądała barwnie i ładnie.

9. Gimnastyk.

Z dużego biletu wizytowego wycinamy, według podanego wzoru, tułów z głową, nogi, złożone każda z dwóch części, i ręce.

Wszystkie owe części łączy się nitką, zakończoną supełkiem, jak widzimy na rysunku fig. 1. Uważać przytem należy, ażeby wszystkie części mogły się dobrze poruszać.

W rękach trzeba wyciąć małe kwadratowe otworki, w które z łatwością można będzie wsunąć patyczek (fig. 2).

Poruszając tym patyczkiem raz w prawą, raz w lewą stronę, zmuszamy lalkę do wykonywania rozmaitych ruchów, naśladowujących ćwiczenia gimnastyczne.

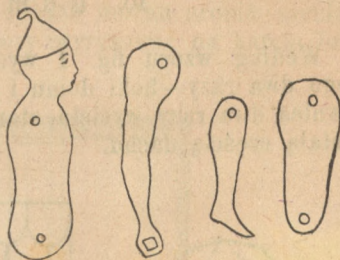

Fig. 1.

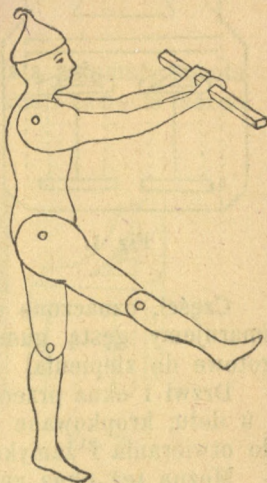

Fig. 2.

10. D o m e k.

Według wzoru fig. 1 wycinamy z biletu wizytowego dwa razy—boki domu i połowę dachu. Fig. 2, również dwa razy wycięta, stanowić będzie front z pozostałą częścią dachu.

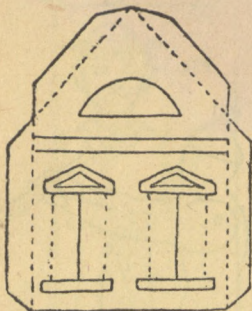

Fig. 1.

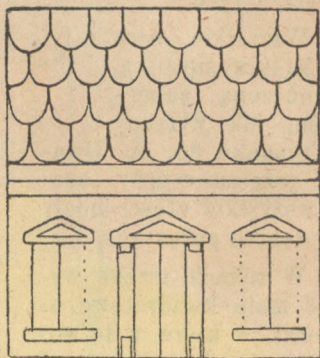

Fig. 2.

Części, oznaczone na obrazku kreskami, zaginamy, smarujemy gęstą gumą i otrzymujemy części domu, gotowe do zlepiania.

Drzwi i okna przecinają się tylko w środku, u góry i u dołu; kropkowane linie oznaczają miejsce zagięcia do otwierania i zamykania okien.

Można też okna zupełnie wyciąć i podkleić kolorową bibułą.

11. M e b l e.

W podobnieŝ łatwy sposób można zrobić meble. Należy tylko podane wzory wyrysować na karcie lub bilecie wizytowym.

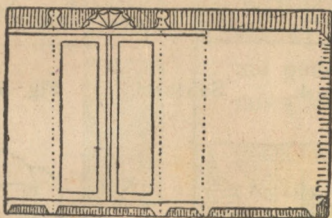

Fig. 1. Szafa

W przedmiotach, które się dają załamać, robota jest przez pół łatwiejsza, bo rysunek i nacięcie można robić odrazu podwójnie.

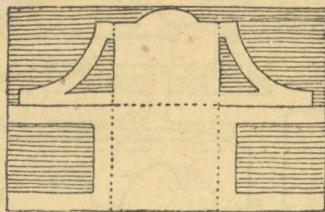

Fig. 2.

Krzesło.

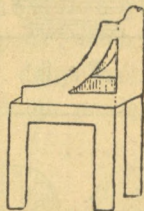

Fig. 3.

Fig. 1 przedstawia szafę, 2 i 3 krzesło, 4 i 5 saneczki, 6 i 7 huśtawkę, 8 i 9 ławkę ogrodową, 10 i 11 most.

Czarne linje oznaczają miejsca, które należy usunąć; kropkowane — oznaczają miejsca załamania.

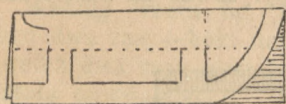

Fig. 4.

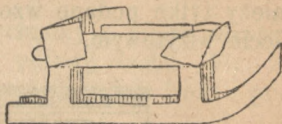

Fig. 5.

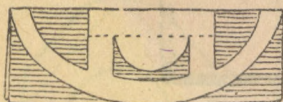

Fig. 6.

Huśtawka.

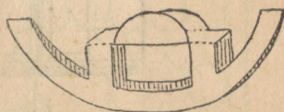

Fig. 7.

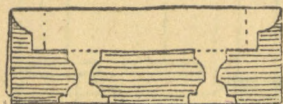

Fig. 8.

Lawka.

Fig. 9.

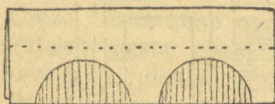

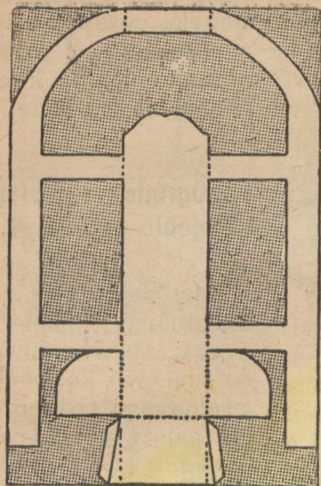
Fig. 10.

Most.

Fig. 11.

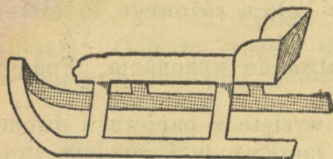
W robotach powyższych można obejść się bez żadnych przyrządów i wykonywać je bardzo prędko.

12. Sanki.

Bierzemy kartę pocztową, albo papier aktowy i przenosimy na nie podany wzór zapomocą kalki.

Kropkowane linje zaginamy, pozostałe miejsca ciemne wycinamy. Sklejamy te części, które stanowią oparcie w siedzeniu sanek.

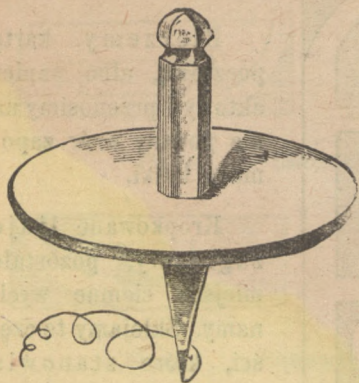

Kto chce mieć sanki większe, niech, wycinając dany wzór, cokolwiek go powiększy.

13. B ą k.

Krótki ołówek, dobrze zaostrzony, przesuwamy przez środek jakiegoś kółka: bądź drewnianego, bądź tekturowego. Otwór w kółku najlepiej zrobić świ-derkiem.

Potem puszczaemy takiego baka na rozłożony na stole arkusz białego papieru; ołówek, posuwając się w różne strony, kreśli rozmaite figury, które zostają na papierze.

14. Ogródek z papieru i meble ogrodowe.

Ogródek, który sobie zrobimy z papieru, trzeba cały wymalować farbami, lub kolorowymi ołówkami. Cały ogródek należy otoczyć parkanem.

Stół i ławki najlepiej zrobić koloru żółtego, lub jasno-brązowego; kwiaty koloru różowego; drzewa — jasno zielone.

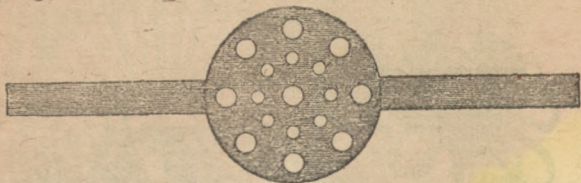
Robota jest bardzo łatwa do wykonania. Podajemy tu wzór stołu i ławki.

Stół — jest to kółko wycięte z papieru z dwoma paskami u boku, które łączymy pod spodem stołu i przesuwamy przez otwór kółka mniejszego, także papierowego, końce owych pasków zaginamy, tak jak to widać na obrazku (fig. 1). Stół można ozdobić, przekalkowując na nim jakiś widoczek lub kwiat.

Chcąc zrobić ławkę, trzeba na kartonie przerysować wzór 1, wyciąć go i przyłożyć na papier, po-

dwójnie złożony, ażeby na zagięciu była część ławki niewystająca; tak przyłożony wzór wyciąć i zagiąć podług Nr. 2. I oto ławka gotowa.

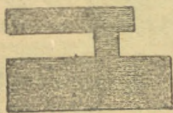
Bierzemy się do roboty drzewa (fig. 1); składa się ono z trzech części: kółka, czyli podstawy z zielonego

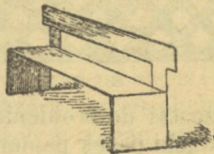
papieru, cienkiej rurki papierowej koloru brązowego, którą trzeba skleić, końce jej naciąć i przesunąć przez dziurkę; pod spodem końce te zakleić drugim

kółkiem. Gałęzie można zrobić z pasków zielonego papieru, najlepiej glansowanego, i powsuwać je

1

2

w ową rurkę brązową, która ma naśladować pień drzewa.

Do ogródka potrzebny krzak róży (fig. 2). Bierzemy małe gałązki z jakiego drzewa, nawijamy na ich końce kuleczki waty i okrywamy je różowym pa-

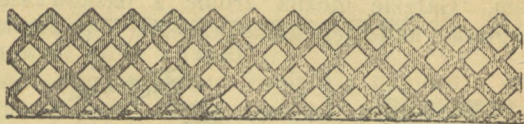

Fig. 1.

Fig. 2.

pierem, a następnie owijamy od dołu w mech zwyczajny. Gałązki wstawiamy w jakie pudełeczko papierowe, napełnione piaskiem i obłożone u góry mchem.

Pozostał do zrobienia parkanik. W tym celu trzeba wziąć wąski pasek papieru kolorowego, złożyć go cztery razy u góry, wyciąć w nim ząbki, a w dalszym ciągu z obu stron dziurki. Takich pasków skleić kilka z sobą i otoczyć nimi ogródek.

15. Ekran na lampę.

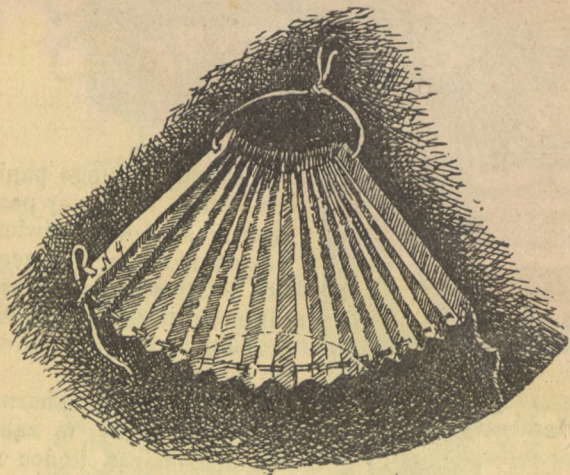
Ze zwyczajnego papieru białego wycinamy paski szerokości półtorej ćwierci łokcia, sklejamy je brzegami i otrzymujemy pasek długości trzech łokci. Następnie układamy go w harmonijkę (1).

Końce złożonej harmonijki wycinamy w ząbki, na drugim zaś końcu robimy nożyczkami dużą dziurkę na wylot (2), przez którą przewlekamy sznurek i mocno go zawiązujemy. Poczem harmonijkę rozwijamy naksztalt okrągłego wachlarza, zlepwszy poprzednio jej końce. Z obu stron wachlarza przyklepamy w środku małe kółka, wycięte z biletów wizy-

towych. W każdym kółku przekuwamy po dwie dziurki, przez które, jak również i przez wachlarz, przewlekamy sznurek (3).

Chcąc zrobić podstawę pod ekran, trzeba wziąć kijek pół łokcia długi i jeden jego koniec przyłożyć do kółek tekturowych i przywiązać do wachlarza sznur-

Abażur na lampę.

kiem, przez nie przewleczonym, a drugi koniec włożyć do flaszki o dużym dnie (np. od atramentu), lub też wsunąć w dużą kulę, utoczoną z gliny.

Potem trzeba się zająć ozdobieniem ekranu, malując go w kwiaty i liście; można też wziąć farbę jednego koloru, rozpuścić w wodzie, zanurzyć w nią

szczoteczkę i z wolna otrząsać nad ekranem, przyczem na papierze tworzą się kolorowe większe i mniejsze kropki. Kijek z tekturową podstawą można pomalować farbą metalową.

16. Abażur na lampę.

W ten sam sposób, jak ekran na lampę, opisany w numerze poprzednim, można zrobić abażur na lampę. Układamy dość gruby papier w harmonijkę i, złożwszy ściśle, przekłuwamy ostrożnie dziurki w obu jej końcach, a następnie przez każdą dziurkę przewlekamy sznurek.

Harmonijkę należy trochę rozluźnić i u góry związać sznurkiem mocniej, u dołu zaś daleko słabiej, ażeby abażur przyjął kształt stożkowy.

Brzegi harmonijki sklejemy gumą i mamy abażur gotowy. Możemy go ozdobić podobnie jak ekran.

17. Kapturki z bibuły.

Jeżeli która dziewczynka pragnie ubrać swoją lalkę w czepeczek lub w kapturek, znajdzie tu wzór, każda zaś potrafi ozdobić kapturek podług swego gustu.

Czepek fig. 1. Bierzemy kawałek bibułki kolorowej lub białej, składamy ją podwójnie i wycinamy kwadrat. Potem przeginamy go na pół, połowę tę przeginamy po raz drugi i składamy w trójkąt (a).

W trójkącie tym brzegiem wycinamy ząbki, przy nich robimy małe dziurki dla ozdoby i sześć albo ośm dziurek większych, przez które trzeba przewlec

wstążeczkę lub grubą włóczkę; ma ona nadać formę czepkowi.

Kapturek fig. 2 wycina się z bibuły w kształcie czworoboku, zastosowanego do wielkości głowy lalki.

Fig. 1.

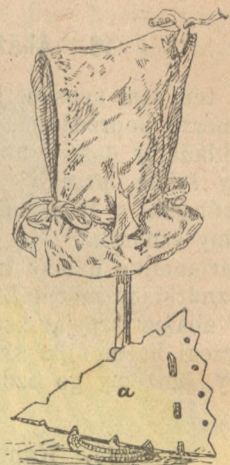

Fig. 2.

Czworobok składa się na pół i łączy włóczką, czy wstążeczką z tyłu głowy, jak wskazane na obrazku. Potem przecinamy dziurki koło szyi i także przewlekamy wstążeczką, zawiązaną z tyłu w kokardę.

18. Bombonierki z przeplatank.

Przedewszystkiem należy przygotować przeplatankę. W tym celu bierzemy kwadrat glansowanego pa-

pieru, przeginamy go na pół i tniemy go na paski; w taki sam sposób nacinamy drugi kwadrat, tylko że nie przecinamy pasków do końca. W ten sposób otrzymamy osnowę, w którą wplatać będziemy nacięte paski, wkładając jeden pasek wierzchem, drugi spodem osnowy.

Kiedy przeplatanka będzie na ukończeniu, trzeba ją podkleić kawałkiem papieru i położyć pod prasę, a zanim wyschnie, można zająć się przygotowaniem bombonierki.

Fig 1.

Fig. 2.

W tym celu trzeba wziąć cylinder (szkło) od lampy, oprzeć podstawą na tekturze i oprowadzić ją ołówkiem. Otrzymane kółko wyciąć i zmierzyć w obwodzie. Niech ma naprzykład trzy cale. Wyciąć następnie z cienkiej tektury pasek podłużny trzechcalowej długości i półtora cala szerokości, owinać nim cylinder i skleić starannie końce paska. Otrzymamy wałek, do którego przylepimy denko (kółko). Potem nalepiamy przygo-

towaną przeplatankę na ten wałek i brzegi oklejamy obwódkami z papieru złotego. Chcąc zrobić przykrywkę, wycinamy z tektury dwa kółka, jedno tak duże, jak denko, a drugie trochę mniejsze, z łatwością wchodzące do wałka. Duże kółko oblepia się z jednej strony przeplatanką, z drugiej papierem kolorowym. Mniejsze kółko oblepiaemy papierem tylko z jednej strony, a drugą stronę przyklepamy do dużego kółka. W ten sposób mamy przykrywkę. Przymocować ją można albo drutem, albo wstążeczkami, zawiązanymi w kokardkę.

Bombonierkę fig. 2 robimy także z przeplatanek i z cienkiej tektury. Trzeba wyciąć: 1) łuk (półkole), którego strona prosta (średnica) jest półtora cała długa; 2) pasek tak samo długi, lecz o połowę węższy; 3) pasek tak samo szeroki, ale dwa razy dłuższy. Z owych trzech części sklejemy podług wzoru (fig. 2) bombonierkę, którą z zewnątrz starannie oklejamy przeplatanką, a wewnątrz papierem kolorowym. U góry i u dołu ozdabiamy obwódkami złotymi lub frendzelką i wkońcu przyszywamy wstążeczki z kokardką do zawieszania.

19. Jajko wielkanocne.

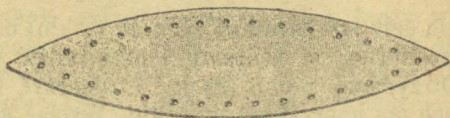

Fig. 1.

Chcąc zrobić z papieru jajko wielkanocne, należy podług wzoru (fig. 1) wyciąć 7 jednakowych kawałków

z brystolu lub papieru aktowego. W każdym kawałku powykluać dziurki. Ażeby te we wszystkich kawałkach były w równym odstepie i w jednakowej ilości, trzeba każdą część ułożyć na drugą i przeklucć dziurki w miejscach oznaczonych. Otrzymamy w ten sposób jednakowe dziurki i w równych odstepach we wszystkich kawałkach.

Każde dwie części łączy się włóczką kolorową, przewlekając przez dziurki najpierw z prawej strony ku lewej, a później z powrotem. Otrzyma się tym sposobem jajko.

Ostatnich dwóch części łączyć nie trzeba, gdyż jajko powinno się otwierać; to też każdą częśćkę należy obdzierać osobno.

Ażeby jajko otworzyć, wystarczy lekko ścisnąć końce przeciwnie (fig. 2).

Można przyozdobić jajko tor-sadką, którą się robi z włóczki, płotąc warkocz — i zakończyć następnie dwoma pomponami.

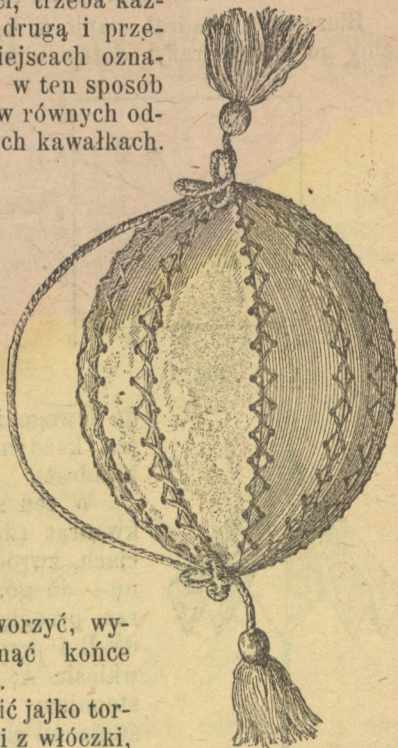

Fig. 2

Jako można napełnić cukierkami, a wtedy zastąpi bombonierkę.

20. Parasolka.

Bierzemy kwadrat papieru kolorowego i przeginamy go cztery razy: dolny bok do górnego, prawy

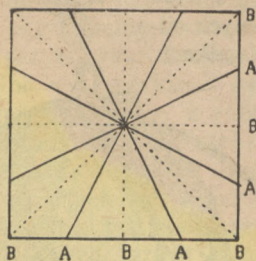

Fig. 1.

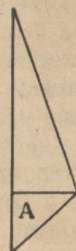

Fig. 2.

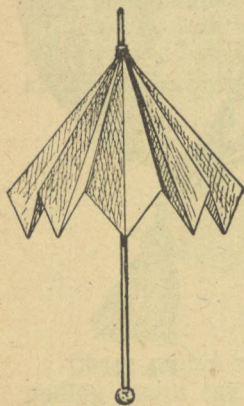

Fig. 3.

do lewego i górny do prawego (za każdym razem rozwijając kwadrat).

W ten sposób otrzymujemy kwadrat (fig. 1), o 4-ch zagięciach, zwróconych w jedną stronę — do góry (wypukłych). Teraz przegięcie A przesuwamy do B i przeginamy, otrzymamy wklęsłe A; w ten sposób postępujemy ze wszystkimi następnymi zagięciami. Otrzymamy kwadrat o 8-iu zagięciach, z których 4 są wypukłe — A i 4 wklęsłe — B.

Powstałe z przegieć karby układamy razem (fig. 2) i odcinamy wystające rogi A. Potem kwadrat ten rozwijamy, w środek przesuwamy patyczek i przymocujemy go nitką u góry.

Na patyczek u dołu wsuwamy ziarno grochu, kulkę z gliny lub perelkę, które będą naśladowały gałkę u rączki parasolki.

21. K o t e k.

Przekalkować podany niżej szablon kota na papier aktowy lub okładkowy i połączyć małemi szpilczkami lub grubszą nitką. (Trzeba wziąć podwójną

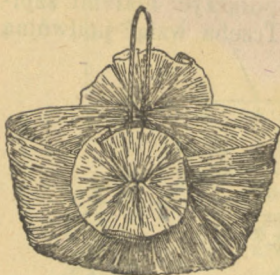

nitkę, zawiązać supełek i przewlec, odciąć nitkę, zostawiając końce, które znowu związać w supełek). Miejsca, oznaczone krzyżykami, z temi samemi literami łączyć ze sobą.

Kotek będzie mógł przybierać różne pozy, układając w rozmaity sposób swoje ruchome części ciała.

22. Koszyczek z bibułki.

Bierze się kawał bibułki (lepiej podwójnej) w kształcie czworoboku wielkości kartki kajetu i gniecie się (na długość) w rękę, ażeby go skarbować. Gdy karby zarysowały się dostatecznie, wtedy związuje się czworobok z jednej i z drugiej strony tak, ażeby pozostało bibuły dla zrobienia rozetki.

Otrzymuje się w ten sposób zasadniczą formę koszyczka, któremu można nadać kształt dowolny. Zależy to od kształtu tekturki, jaką włożymy na dno koszyczka.

Gdy rozwiniemy zgnieciony wałek bibułkowy i włożymy w środek tekturki (lub grubego papieru) kształtu owalnego — otrzymamy koszyczek podłużny.

Można również rozwinąć brzegi bibułki i, nie wkładając tekturki do środka, nadać koszyczkowi kształt okrągły; postawiwszy go na stole, otrzymamy dno spłaszczone.

Trzeba tylko jeszcze do rozetek przyczepić pałączki z tekturki lub papieru okładkowego.

23. Lejek. (Zabawka).

Na tekturce (funtowej) wyciąć półkole (fig. 1).

Brzegi zeszyć, a utworzony w ten sposób lejek postawić szerokim otworem na stole.

U dołu lejka przyczepić nitkę lub cienki sznureczek, którego drugi koniec umocować do guziczka, kasztana lub innej jakiej kuleczki (fig. 2).

Fig. 1.

Fig. 2.

Grający bierze do ręki kulkę, opiera rękę na łokciu i usiłuje wrzucić kulkę przez mały otwór do wnętrza lejka.

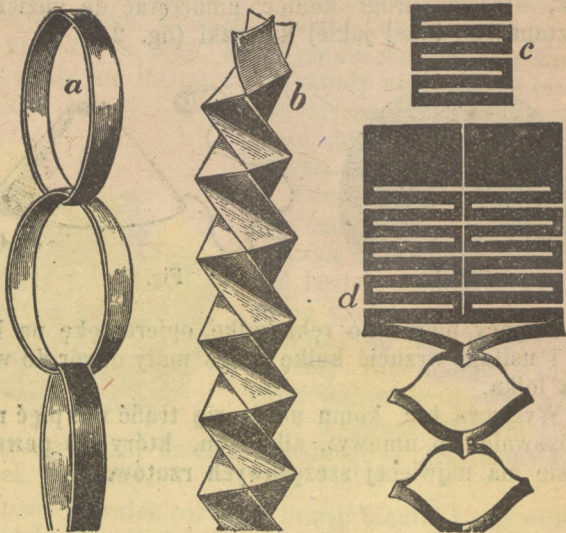
Wygrywa ten, komu udało się trafić np. pięć razy (stosownie do umowy), albo ten, który po pewnym czasie ma najwięcej szczęśliwych rzutów.

ROBOTY Z PAPIERU, KTÓRE MOŻEMY UŻYĆ JAKO OZDOBY NA CHOINKĘ.

24. Łańcuchy papierowe.

Podajemy tu trzy rodzaje łańcuchów papierowych, które mogą służyć jako ozdoba na choinkę.

— Pierwszy (fig. a), bardzo łatwy, potrafi zrobić każde dziecko. Tniemy papier na paski jednakowej długości, pierwszy pasek sklejamy na końcach gumą; w otrzymane kółeczko wkładamy drugi pasek i znowu sklejamy końce. To samo robimy z następnymi paskami.

Łańcuch (fig. b) robimy z papieru w dwóch kolorach; wycinamy z papieru glansowanego długie paski na palec szerokie. Potem bierzemy dwa paski i przykładamy jeden koniec do drugiego pod kątem prostym. Lewą ręką przyciskamy koniec pasków, a prawą

zaginamy jeden pasek na drugi; pasek z pod spodu zaginamy na wierzch i t. d.

Kiedy paski dojdą do końca, trzeba je nasztukować nowymi, przyklejając końce gęstą gumą, póki nie otrzymamy długiego łańcucha.

Fig. *d* da nam jeszcze inny łańcuch. Żeby go zrobić, bierzemy pasek papieru szerokości trzech palców, zginamy go we dwoje na długość i wycinamy podług podanego wzoru, a następnie wyciągamy.

Dla większej dokładności można najpierw linijką nakreślić linję, a potem dopiero wycinać.

25. Rozetki.

Rozetki można robić z okładkowego papieru lub z kolorowego brystolu.

Rozetka fig. 1 robi się w następujący sposób:

Równo nacięte paski układamy jeden na drugim w formie gwiazdki i zlepiamy, ażeby się zbyt nie rozsuwały; koniec paszków łączymy w środku nitką (przy pomocy igły). Wreszcie nawlekamy perelkę szklaną i zakończamy.

Gdy zeszyjemy razem dwie takie rozetki, otrzymamy jedną pełniejszą i ładniejszą.

Rozetka z siedmiu kóelek fig. 3.

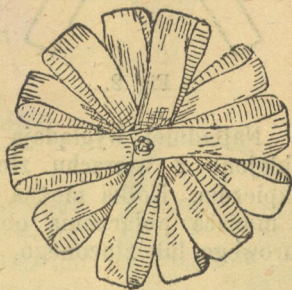

Fig. 1.

Bierzemy paski na 10 cm. długie i klepiamy je końcami. Otrzymujemy kółka, które powinny być jednakowej wielkości, a wtedy 6 kółek obejmie w zupełności siódme.

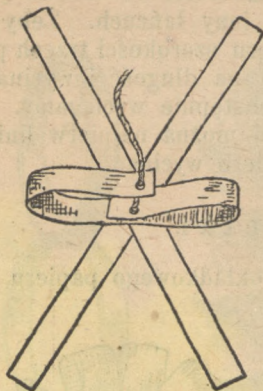

Fig. 2.

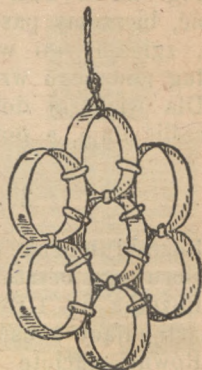

Fig. 3.

Najładniej wyglądają rozetki z grubego brystolu, oklejone z wierzchu złotym, a wewnątrz srebrnym papierem. Kółka można sklejać gumą lub klejstrem, a miejsca połączenia oblepić paskami z papieru kolorowego lub złotanego, co ozdobi rozetkę.

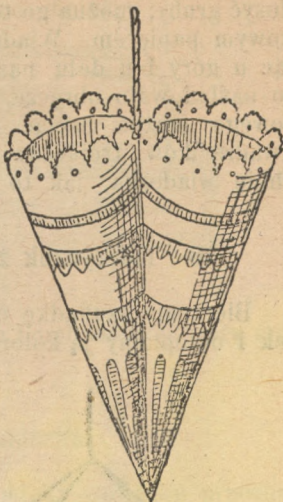
26. Tutki do cukierków.

Z papieru aktowego wycinamy koło i dzielimy je na 3 części; $\frac{1}{3}$ część odcinamy. Następnie, posmarowawszy odpowiednią część klejstrem, łączymy tutkę

w ten sposób, żeby śpiczasty koniec u dołu był dobrze zakończony. Całą tutkę oklejamy złotym papierem o tyle większym od formy, żeby go wystarczyło na wycięcie ząbków lub frenzli.

Można także robić tutki podwójne. W tym celu bierzemy $\frac{1}{2}$ koła papieru aktowego i sklejamy je w kształcie litery S, t. j. jeden bok połowy koła przyklejamy do środka, drugi w przeciwną stronę od tyłu.

Otrzymańną w taki sposób tutkę możemy zawiesić na choince na druciku, przewleczonym przez brzeg tutki i skręconym we dwoje.

27. Koszyczek w kształcie wiaderka

można zrobić w sposób następujący: wziąć papieru okładkowego, to jest używanego na okładki do kajetów, i wyciąć zęby z jednej i z drugiej strony. Z takiego paska zrobić cylinder, okręciwszy papier na szkło od lampy i zlepiwszy końce; następnie wycinamy i przyklejamy denko. Pałeczek robimy z pa-

ska, wyciętego ze złotego papieru, który powinien być dosyć gruby; można go też podkleić tym samym okładkowym papierem. Wiaderko należy ozdobić, nalepiając u góry i u dołu paski czarnego papieru, będzie to naśladowało obręcz, a następnie z papieru kolorowego można naciąć rozmaitych kólek, gwiazdek, kwadracików, trójkątów i przyozdobić nimi powierzchnię wiaderka, jak to widzimy na naszym rysunku.

28. Koszyczek z pudełek od zapalek.

Bierzemy szufladkę od pudełka szwedzkich zapalek i oblepiamy ją kolorowym lub złotym papierem,

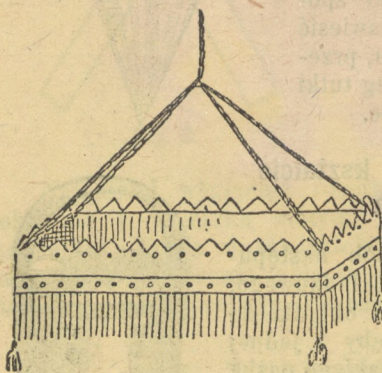

Fig. 1.

wyciętym u góry w ząbki, a u dołu w kształcie frentzli. Pałeczki robimy z kolorowej włóczki lub drutu, który przyczepiamy w rogach pudełka; taki koszyczek można zawiesić na choince (fig. 1).

Koszyczek (fig. 2) zrobiony jest z futerałki pudełka od zapalek w następujący sposób: zalepiwszy poprzednio jeden z otworów pudełka tekturą, oklejamy je całe papierem kolorowym lub białym i przyozdabiamy pieczęt-

kami. Z obu stron pudełka przyczepiamy sznureczki lub włóczkę do zawieszenia na choinkę.

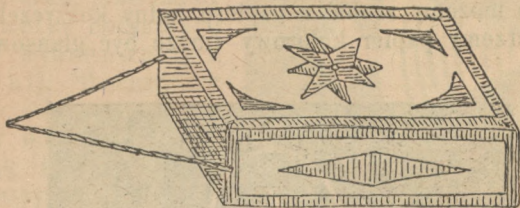

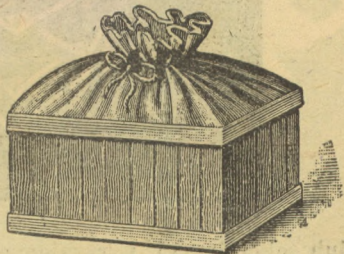
Fig. 2.

W ten sposób otrzymamy bombonierkę, którą możemy napełnić cukierkami.

29. Bombonierka.

Bierzemy pudełka od zapalek; szufladkę przeznaczamy na bombonierkę, a futerał pudełka na ozdobę. W tym celu futerałik tniemy nożyczkami i otrzymujemy listewki, które oklejają będziemy pudełko; jak widzimy na obrazku. Przy brzegach dajemy listewki dłuższe.

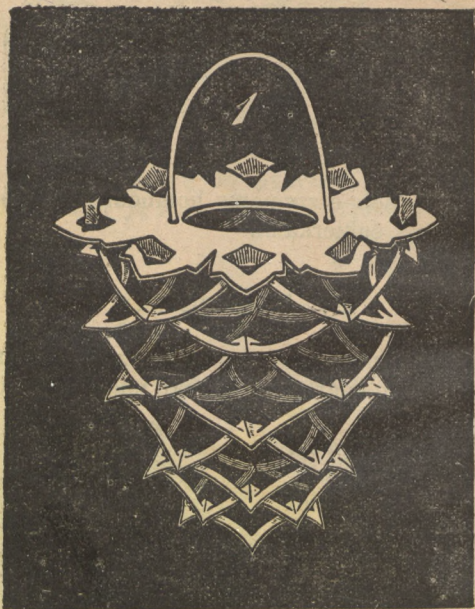
Środek pudełka wyklepamy papierem lub bibułką, woreczek robimy z muślinu i ściągamy go sznurkiem.

30. Koszyczek z papieru.

Trzy obrazki niżej podane wskażą nam, w jaki sposób możemy zrobić z papieru ładny koszyczek.

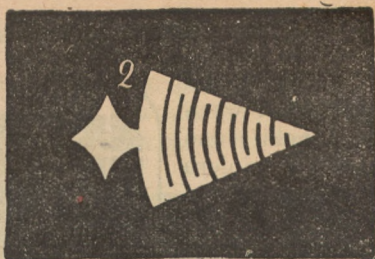
Bierzemy papier kolorowy (może być glansowany

lub okładkowy) i rysujemy równe kółko, średnicy mniej więcej pół ćwierci łokcia. Składamy owe kółko 3 razy, jak wskazano na fig. 2; następnie, nakreśliwszy

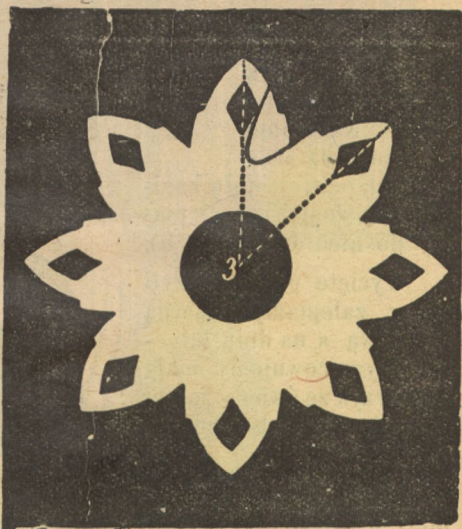

ołówkiem linje takie, jakie są podane na obrazku, przecinamy papier nożyczkami w kierunku tych linii. Skończywszy to, wycinamy u góry mały czworobok, jak to widzimy na naszym obrazku.

Rozwijamy ostrożnie kółko i osiem małych czworoboków przewlekamy przez otwory poprzednio przygotowanego wierzchu do koszyczka.

Wierzch ten robimy z grubego papieru białego lub kolorowego według wzoru, który wskazuje fig. 3. Pozostaje nam jeszcze zrobić pałączek ze wstążeczki

kolorowej, a koszyczek będzie skończony.

31. Latarka w kształcie domku.

Podług podanego wzoru wycinamy boki i dno latarni z papieru okładkowego, aktyowego lub z brystolu. Potem wycinamy otwory okien i nalepiamy na nie trzy wąskie paski z białego papieru, które mają zastąpić ramy szyb. Następnie zlepiamy latarkę z boku, paski u dołu zaginamy wewnątrz i przylepiamy do nich denko (fig. a).

Wycięte otwory, czyli szyby, zalepiamy żelatyną kolorową, a na dnie latarki przymocujemy mały lichtarzyk ze świecą, jakiej używają przy choince.

Pałeczek do zawieszenia latarki na choince robimy z drutu (fig. b).

Latarki takie mogą być dowolnej wielkości.

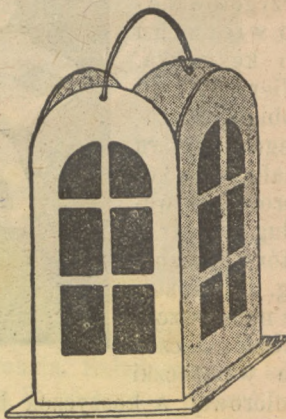
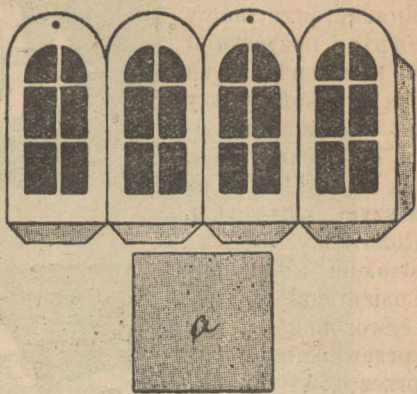
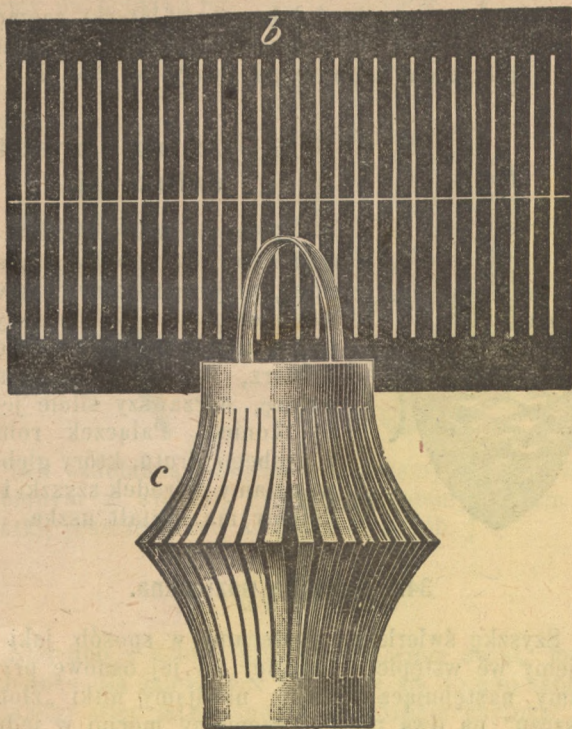

Fig. b.

32. Latarka z pasków.

Bierzemy kawałek kolorowego papieru, wielkości dowolnej, przeginamy go napół i nacinamy równe paski. Kto chce mieć robotę dokładniejszą, niech zapomocą

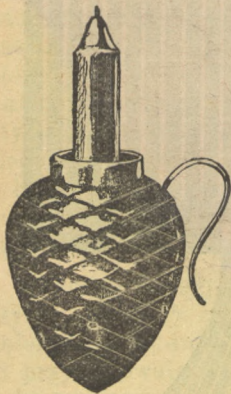

linijki oznaczy linje i wtedy dopiero przecina je. Po rozłożeniu papieru otrzymujemy fig. *b*.

Wtedy dwa ostatnie paski sklejemy z sobą, papier cokolwiek zginamy i otrzymujemy formę latarki *c*. Pałeczek robimy z paska tego samego papieru.

Jeżelibyśmy chcieli umieścić w latarce świeczkę, musimy trochę ponacinać dolny pasek latarki, zagiąć go do środka i wlepić kółko tekturowe, które będzie dnem latarki i otrzyma lichtarzyk i świecę od choinki.

33. Lichtarz z szyszki świerkowej.

Bierzemy małe okrągłe pudełko (od lekarstw lub kapiszonów), przytwierdzamy je gwoździem do grubszego końca szyszki i w ten sposób otrzymujemy lichtarz, w który wstawiamy świecę, ogrzawszy silnie jeden jej koniec. Pałeczek robimy z grubego drutu, który głęboko wsadzamy w środek szyszki i nadajemy mu kształt uszka.

34. Szyszka pozłacana.

Szyszkę świerkową pozłacamy w sposób, jaki podajemy we wstępie, a później na jej osnowę przylepiamy następującą ozdobę: nawijamy nitki „złotego deszczu” na dwa palce, szepiamy mocno w jednym

miejscu, a z drugiej strony przecinamy, i te frendzelki przyklepamy do szyszki.

Następnie wycinamy z papieru kółko, które przeginamy 8 razy i wycinamy w niem łowolne de senie (jeden z nich podajemy na obrazku fig. a). Otrzymaną gwiazdkę smarujemy pod spodem gumą i przyklepamy do szyszki.

Tak ozdobioną szyszkę zawieszamy na pałeczku, zrobionym z włóczki, którą przyklepamy lakiem do szyszki, jeszcze przed zrobieniem ozdób.]

35. C h o i n k a.

Niejedno z dzieci, przed nadejściem świąt, myśli o choince dla lalek, lecz nie umie się do niej zabrać. Podajemy więc łatwy sposób urządzenia choinki.

Trzeba przedewszystkiem wyciąć z grubego papieru formę, w kształcie liścia napół złożonego (fig. a); następnie robimy szpilką dziurkę w śpiczastym końcu i przewlekamy przez nią cienki drut, przeginając go napół. Następnie okręcamy zieloną włóczką raz jeden naszą formę, tuż przy drucie i urządzamy się w ten sposób, ażeby jeden koniec drutu był po 1 spodem włóczki. Dalej przekładamy końce drutu i okręcamy

Fig. a.

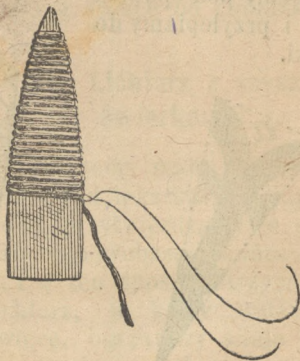

Fig. b.

włóczką po raz wtóry; przekładamy następnie drut i znowu owijamy formę włóczką zawsze pomiędzy dwoma drutami i to samo powtarzamy kilka razy (fig. b).

Potem z jednej strony przecinamy włóczkę, forma papierowa odpada, a włóczka tworzy drobne gałązki drzewa. Końce drutu przesuwamy przez kawałek korka, który jednocześnie będzie służył za podstawę do drzewka. Korek możemy owinać następnie włóczką (fig. c).

Fig. c.

Fig. d.

Jeżeli chcemy otrzymać drzewko większe, trzeba zrobić kilkanaście małych gałązek i nie wsuwać je

w korek, tylko owinać o grubszy patyk, który wsuwamy w doniczkę z ziemią. Pierwsza kondygnacja owych gałęzi powinna być dłuższa, gałązki drugiego i trzeciego rzędu mogą być znacznie krótsze. Możemy je wygiąć do góry i pozawieszać na nich zabawki, bombonierki, gwiazdy i inne ozdoby (fig. d).

Ozdoby na choinkę najlepiej poślacać złotym proszkiem, czyli farbą metalową, której dostać można w składzie aptecznym, lub w sklepach z przyborami do malarstwa.

Proszek ten rozpuszcza się w płynie, zwanym sekatur, w colodium, lub gumie arabskiej.

Następnie nalewa się gumę na spodeczek, sypie w nią proszek i miesza, dopóki się nie otrzyma złotego płynu, którym zapomocą pędzelka pomalować można dany przedmiot.

Można też używać lakieru i wtedy macza się pędzelek najpierw w lakierze, a później w proszku.

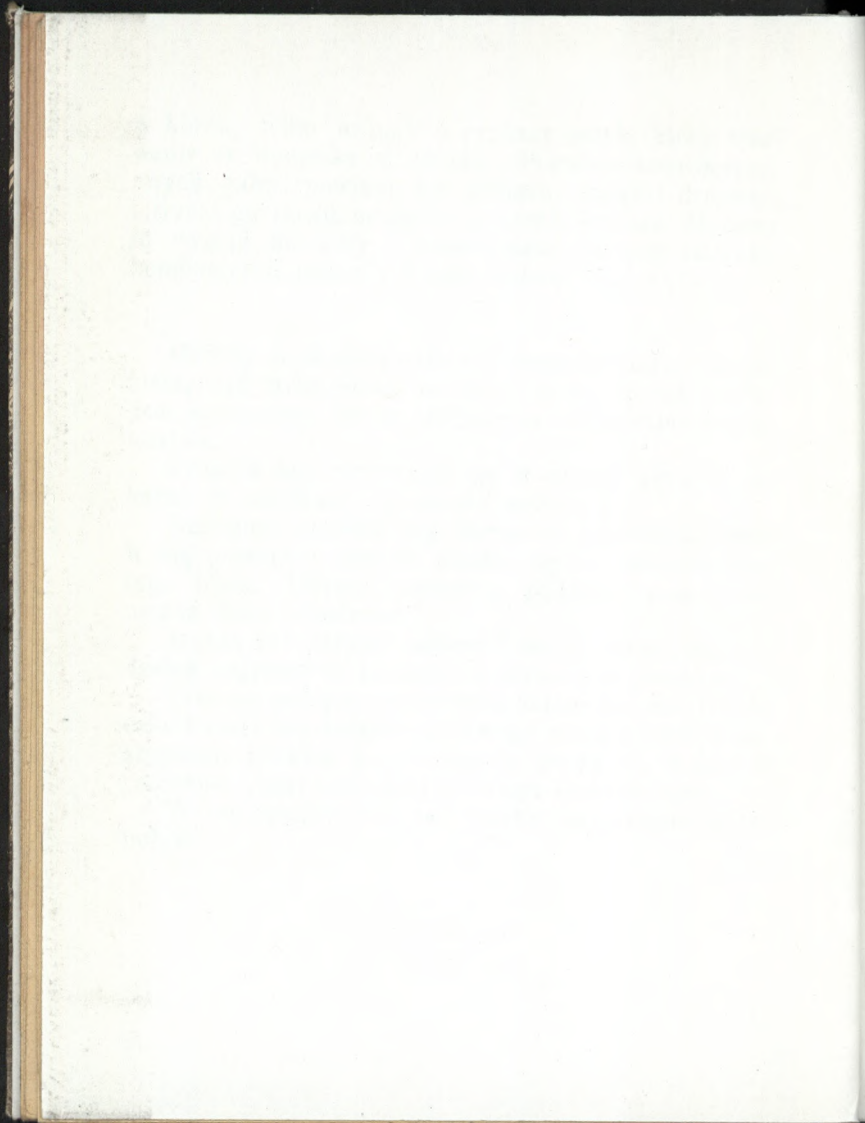
Orzechy najlepiej złocić malarskim złotem. W tym celu kupuje się książeczkę owego złota i złoci w następujący sposób: każdy orzech macza się w lekkim roztworze gumy arabskiej i obwija listkiem złota.

W ten sposób złoczone orzechy mają najładniejszy połysk.

And. Losos
16.10.1937 Warszawa
-1-D

BN

BIBLIOTEKA
NARODOWA

1574958

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001017775715